

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

PRZEDSZKOLA NR 71

„POD TOPOLĄ” W POZNANIU

Opracowała:

Marzenna Bolińska

Monika Wieczorek

Rok szkolny 2022/2023

Podstawa prawna:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
3. Konwencja o Prawach Dziecka.
4. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
7. Statut Przedszkola

Rozdział I

Postanowienia wstępne

Definicja wychowania art.1 ust 1 pkt. 3- ustawy Prawo oświatowe

Wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

1. Działalność edukacyjna przedszkola określona jest przez:

- przedszkolny zestaw programów wychowania przedszkolnego
- program wychowawczo-profilaktyczny przedszkola, jako wspierający działania nauczycieli i rodziców w realizacji funkcji wychowawczej i profilaktycznej

2. Cechy programu

Działania wychowawcze:	Działania profilaktyczne:
1) spójny z programami wychowania, 2) kształtuje postawy i umiejętności, 3) tworzony jest z udziałem nauczycieli, dzieci, rodziców, 4) osadzony jest w tradycji przedszkola i lokalnej społeczności, 5) uwzględnia zmiany zachodzące w społeczności przedszkolnej i lokalnej, 6) zawiera wartości ważne dla społeczności przedszkolnej, 7) wyznacza cele, zadania do realizacji, 8) określa odpowiedzialnych za realizację zadań.	1) wspomaga dziecko w radzeniu sobie z trudnościami, jakie zagrażają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu; 2) ogranicza i likwiduje czynniki ryzyka (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, przedszkolnych, środowiskowych), które zaburzają prawidłowy rozwój dziecka i dezorganizują jego zdrowy styl życia; 3) inicjuje i wspomaga czynniki chroniące (jednostkowych, rodzinnych, rówieśniczych, przedszkolnych, środowiskowych), które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i jego zdrowemu życiu

3. Wychowanie i profilaktyka są procesami odrębnymi, różniącymi się celem działań, jednak są ze sobą ściśle powiązane i posiadają wspólny obszar.

Cel wychowania wszechstronnie dojrzały człowiek.

Cel profilaktyki wspomaganie wychowania i kompensowanie jego niedostatków

Wychowanie pełni rolę nadrzędną nadającą sens działaniom profilaktycznym.

Poprzez swoje działanie zapobiegawcze i korekcyjne, działania profilaktyczne tworzą warunki do sprawnej realizacji procesu wychowawczego.

4. Program wychowawczo- profilaktyczny powstał w oparciu o:

- a. Zadania zawarte w podstawie programowej dla wychowania przedszkolnego;
- b. Analizę potrzeb i oczekiwań dzieci oraz rodziców;
- c. Wnioski wypływające z analizy pracy nauczycieli.

5. Przedszkole powinno stwarzać młodemu człowiekowi warunki do integralnego rozwoju wszystkich sfer osobowości - począwszy od nabywania sprawności fizycznych, społecznych, intelektualnych, aż do rozwoju moralnego i duchowego. Wiąże się to z możliwością swobodnego wyrażania myśli, dobrowolnego i zgodnego z zainteresowaniami wyboru zadań w przedszkolu. Dziecko powinno mieć również zapewnione poszanowanie godności własnej w dyskusji, sprawach osobistych, a także w stosunkach rodzinnych i przedszkolnych, korespondencji, przyjaźni, uczuć.

6. W wychowaniu młodego człowieka najważniejszą rolę odgrywa dom rodzinny. Rolą przedszkola powinno być wspieranie tych działań, a ponadto wprowadzanie dziecka w prawidłowe kontakty społeczne oraz rozwijanie jego wiedzy i umiejętności. Ważne jest więc uzgodnienie stanowiska wychowawczego pomiędzy przedszkolem, a domem rodzinnym. Obie strony powinny współdziałać i wspierać się w dążeniu do wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka.

7. Znaczna część okolicznych mieszkańców, w tym rodziców, tworzy zintegrowaną społeczność lokalną, która jest otwarta na współpracę z przedszkolem nie tylko w zakresie wychowania, ale także w innych obszarach, wspierając działalność statutową przedszkola. Naszym wspólnym celem jest zapobieganie zachowaniom negatywnym dzieci oraz współdziałanie dla zapewnienia im bezpieczeństwa. Dlatego też bardzo ważnym zadaniem przedszkola jest rozwijanie ścisłej współpracy z mieszkańcami, rodzicami, instytucjami itp.

8. Realizacji planu wychowawczo- profilaktycznego w Przedszkolu nr 71 „Pod Topolą” w Poznaniu służą inicjatywy podejmowane wspólnie przez nauczycieli, dzieci i ich rodziców, takie jak: Święto Przedszkolaka, pasowanie przedszkolaka, tradycyjne święta: Boże Narodzenie, Wielkanoc, Narodowe Święto Niepodległości, bale karnawałowe, zajęcia otwarte, festyny, zabawy np. andrzejkowe, noworoczne, wycieczki dydaktyczne i turystyczno-krajoznawcze, piesze po Poznaniu i szlakami pamięci narodowej, wyjazdy do teatru, muzeum, kina i wiele innych.

9. Kolejnym założeniem planu jest wyrabianie i rozwijanie postaw patriotycznych, rozbudzanie u dzieci zainteresowania otaczającym światem w jego lokalnym, społecznym, geograficzno-przyrodniczym aspekcie, co wiąże się z poznawaniem tradycji, obyczajów, wartości moralnych i kultury społeczności, w której żyje dziecko.

10. Twierdząc, że wychowanie i kształcenie jest procesem ciągłym i trwa całe życie uważamy, że przedszkole jest wspólnotą wzajemnie się wychowującą, gdzie dzieci, nauczyciele i rodzice potrafią być partnerami w działaniu dla osiągnięcia założonych celów.

11. Miarą naszego przedszkolnego sukcesu wychowawczego i dydaktycznego będą dzieci, które po latach jako dorośli ludzie, będą mogły stwierdzić, że uczyli się i wychowywali w przedszkolu, które dało im szansę rozwoju zainteresowań, osobowości i odpowiedzialnych, aktywnych i twórczych postaw, w którym panowała życzliwa, przyjazna i bezpieczna atmosfera.

12. Działalność w przedszkolu obejmuje w szczególności:

12.1 Działalność edukacyjną poprzez następujące zadania:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci, rozpoznawania wczesnych objawów z otyłością oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- 2) rozwijanie i wzmocnienie umiejętności psychologicznych i społecznych dzieci;
- 3) kształtowanie u dzieci wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie dzieci w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- 5) prowadzenie wewnątrzprzedszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów problemów psychicznych dzieci oraz podejmowania przedszkolnej interwencji profilaktycznej;
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

12.2. Działalność informacyjna w przedszkolu polega na dostarczaniu rzetelnych aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych zaburzeniami zdrowia psychicznego, skierowanych do dzieci oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników przedszkola. Zadania działalności informacyjnej:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z otyłością wśród dzieci;
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla dzieci, ich rodziców lub opiekunów w przypadku problemu z otyłością;
- 3) przekazanie informacji dzieci, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z przemocą fizyczną i psychiczną;
- 4) informowanie dzieci oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją i innymi instytucjami w sytuacjach zagrożenia przemocą.

5) przekazywanie informacji na temat zagrożeń dla zdrowia psychicznego dzieci w związku z pandemią covid-19, skutkami nauczania zdalnego, izolacji z powodu kwarantanny .

12.3. **Działalność profilaktyczna** w przedszkolu polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. **Zadania działalności profilaktycznej :**

- 1) w przypadku **profilaktyki uniwersalnej** – wspieranie wszystkich dzieci w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych;
- 2) w przypadku **profilaktyki selektywnej** – wspieranie dzieci, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- 3) w przypadku **profilaktyki wskazującej** – wspieranie wychowanków, u których rozpoznano występowanie zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia
  - a) realizowanie wśród dzieci oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych;
  - b) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny.

13. **Podstawę do podejmowania działalności, stanowi opracowywana w każdym roku szkolnym diagnoza.**

W oparciu o diagnozę, nauczyciel lub wychowawca w uzgodnieniu z dyrektorem przedszkola wybiera formę, w której realizuje program wychowawczo- profilaktyczny uwzględniając wykorzystanie aktywnych metod pracy.

14. Przy opracowaniu diagnozy należy wziąć pod uwagę czynniki chroniące, czynniki ryzyka oraz zachowania ryzykowne:

- a) Przez **czynniki chroniące** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania dzieci lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka,
- b) Przez **czynniki ryzyka** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia,
- c) **zachowań ryzykownych** stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

15. Zasady Przedszkolnego Programu Wychowawczo -Profilaktycznego zostały sformułowane na podstawie wniosków z realizacji programów profilaktyki i wychowania obowiązujących w przedszkolu w latach wcześniejszych oraz zostały dostosowane do aktualnych potrzeb przedszkola i prawa oświatowego.

16. Zapewnienie zdrowia, bezpieczeństwa dzieciom oraz wychowanie stanowi podstawowe zadanie, przed którym stoją nauczyciele i rodzice. W każdym działaniu podejmowanym w przedszkolu, czy w domu, staramy się wyeliminować wszelkie zagrożenia i niebezpieczeństwa.

17. Przedszkole troszczy się nie tylko o wychowanie dzieci, ale prowadzi również działania profilaktyczne, gdyż wychowanie i profilaktyka to procesy współistniejące i uzupełniające się nawzajem.

18. **Profilaktyka** to ogół działań zapobiegających niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się ludzi. W medycynie sprowadza się do zapobiegania chorobom, propagowania zasad racjonalnego żywienia, hartowania organizmu, prawidłowego łączenia pracy z wypoczynkiem oraz stwarzania warunków sprzyjających rozwojowi organizmu; w pedagogice – do zapobiegania powstawaniu u dzieci niepożądanych przyzwyczajęń i postaw, błędów w uczeniu się lub wad postawy ciała; w pewnym znaczeniu, każde pożądanе oddziaływanie pedagogiczne jest jednocześnie działaniem profilaktycznym, wytwarzając, bowiem jakieś wartościowe cechy, jednocześnie zapobiegamy powstawaniu lub utrwaleniu cech niepożądanych.

19. Wraz z rozwojem dziecka i jego samodzielności musimy coraz bardziej liczyć się z koniecznością wyposażenia go w umiejętność przewidywania zagrożeń, unikania ich, a jeśli już zaistnieją – w zdolność do radzenia sobie z trudną sytuacją.

20. Profilaktyka, to proces wspierania dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi rozwojowi oraz eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu.

21. **Wychowanie** – wg Muszyńskiego są to wszelkie zamierzone działania w formie interakcji społecznych mające na celu wywołanie trwałych, pożądanых zmian w osobowości ludzi. Oddziaływania wychowawcze to wzajemne oddziaływania elementów sytuacji, tzn. osób, rzeczy i warunków, mają charakter wychowawczy, jeśli prowadzą do względnie trwałych zmian w osobowości. Przedszkole stara się przygotowywać do udziału w funkcjonowaniu społeczeństwa, czyli uspołecznia swoich wychowanków. Stara się także rozwijać ich osobowość, by pozwolić im na samodzielne kierowanie swoim życiem. Tak więc przedszkole jest specyficznym środowiskiem wychowawczym przede wszystkim dlatego, że proces wychowawczy mający tu miejsce, nie tylko jest celowy, lecz także w stawianiu tych celów bierze pod uwagę dobro wychowanka.

22. Przedszkole jest organizacją stworzoną przez ludzi dla ludzi, a głównym jej zadaniem jest stworzenie optymalnych warunków do ukierunkowanego rozwoju młodego człowieka.

23. Rodzina i jej otoczenie społeczne kształtują podstawy osobowości dziecka, z którymi przedszkole musi się liczyć i na nich budować. Dziecko uczestniczy stale w wielu grupach, styka się z różnymi instytucjami i jest wystawione na wielokrotne wpływy, np. telewizji, radia, ilustrowanych magazynów i czasopism, książek, widowisk, imprez sportowych i innych, czyli uczestniczy w równoległym do wychowania przedszkolnego zbiorze oddziaływań kształcących i wychowujących.

24. Pedagog sam powinien być dojrzały i mieć prawidłowo uformowaną osobowość. Wychowując powinien doprowadzić wychowanka do dostrzeżenia wewnętrznej głębi własnej osoby. Dzięki temu podopieczny może sam decydować o swoim życiu i dojrzewać we własnej odpowiedzialności. Dlatego też, jest to najwyższy rezultat wychowania, ponieważ osiąga najwyższy jego cel, czyli pomoc w osiągnięciu dojrzałości i pełni człowieczeństwa.

Rozdział II

Cele i zadania programu profilaktyczno - wychowawczego

1. Program profilaktyczno- wychowawczy przeznaczony jest dla dzieci w wieku przedszkolnym. Ma on na celu stworzyć warunki do kształtowania postaw i wartości, ułatwiać dzieciom dokonywanie wyborów, mających znaczenie dla ich obecnego i przyszłego życia, uświadamiać dzieciom zagrożenia, które mogą wystąpić w przedszkolu, domu, na drodze oraz ograniczyć liczbę niebezpiecznych zdarzeń z udziałem dzieci. Przygotować dzieci do tego, by potrafiły współżyć z innymi, poznawać zasady dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo w sytuacjach, w których będą mogły się nauczyć, jak radzić sobie z trudnościami, a w okresie dorastania i dorosłości, lepiej radzić sobie z problemami i kryzysami. Promować i kształtować zdrowy styl życia.

2. Celem wychowania przedszkolnego jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to realizowane jest przez proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się, co umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. W efekcie takiego wsparcia dziecko ma osiągnąć dojrzałość do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji.

3. Program profilaktyczno- wychowawczy jest zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego i zawarty w następujących zadaniach:

1) Wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju.

2) Tworzenie warunków umożliwiających dzieciom swobodny rozwój, zabawę i odpoczynek w poczuciu bezpieczeństwa.

3) Wspieranie aktywności dziecka podnoszącej poziom integracji sensorycznej i umiejętności korzystania z rozwijających się procesów poznawczych.

4) Zapewnienie prawidłowej organizacji warunków sprzyjających nabywaniu przez dzieci doświadczeń, które umożliwią im ciągłość procesów adaptacji oraz pomoc dzieciom rozwijającym się w sposób nieharmonijny, wolniejszy lub przyspieszony.

5) Wspieranie samodzielnej dziecięcej eksploracji świata, dobór treści adekwatnych do poziomu rozwoju dziecka, jego możliwości percepcyjnych, wyobrażeń i rozumowania, z poszanowaniem indywidualnych potrzeb i zainteresowań.

6) Wzmacnianie poczucia wartości, indywidualności, oryginalności dziecka oraz potrzeby tworzenia relacji osobowych i uczestnictwa w grupie.

7) Tworzenie sytuacji sprzyjających rozwojowi nawyków i zachowań prowadzących do samodzielności, dbania o zdrowie, sprawności ruchowej i bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

8) Przygotowywanie do rozumienia emocji, uczuć własnych i innych ludzi oraz dbanie o zdrowie psychiczne, realizowane m.in. z wykorzystaniem naturalnych sytuacji, pojawiających się w przedszkolu oraz sytuacji zadaniowych, uwzględniających treści adekwatne do intelektualnych możliwości i oczekiwań rozwojowych dzieci.

- 9) Tworzenie sytuacji edukacyjnych budujących wrażliwość dziecka, w tym wrażliwość estetyczną, w odniesieniu do wielu sfer aktywności człowieka: mowy, zachowania, ruchu, środowiska, ubioru, muzyki, tańca, śpiewu, teatru, plastyki.
- 10) Tworzenie warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej dziecko przyrody, stymulujących rozwój wrażliwości i umożliwiających poznanie wartości oraz norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego, adekwatnych do etapu rozwoju dziecka.
- 11) Tworzenie warunków umożliwiających bezpieczną, samodzielną eksplorację elementów techniki w otoczeniu, konstruowania, majsterkowania, planowania i podejmowania intencjonalnego działania, prezentowania wytworów swojej pracy.
- 12) Współdziałanie z rodzicami, różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami, uznanymi przez rodziców za źródło istotnych wartości, na rzecz tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka.
- 13) Kreowanie, wspólne z wymienionymi podmiotami, sytuacji prowadzących do poznania przez dziecko wartości i norm społecznych, których źródłem jest rodzina, grupa w przedszkolu, inne dorosłe osoby, w tym osoby starsze, oraz rozwijania zachowań wynikających z wartości możliwych do zrozumienia na tym etapie rozwoju.
- 14) Systematyczne uzupełnianie, za zgodą rodziców, realizowanych treści wychowawczych o nowe zagadnienia, wynikające z pojawienia się w otoczeniu dziecka zmian i zjawisk istotnych dla jego bezpieczeństwa i harmonijnego rozwoju. Także zmian zachodzących w otoczeniu dziecka związanych z pandemią Covid 19, takich jak nauczanie zdalne.
- 15) Systematyczne wspieranie rozwoju mechanizmów uczenia się dziecka, prowadzące do osiągnięcia przez nie, poziomu umożliwiającego podjęcie nauki w szkole.
- 16) Organizowanie zajęć – zgodnie z potrzebami – umożliwiających dziecku poznawanie kultury i języka mniejszości narodowej lub etnicznej lub języka regionalnego – kaszubskiego.
- 17) Tworzenie sytuacji edukacyjnych sprzyjających budowaniu zainteresowania dziecka językiem obcym nowożytnym, chęci poznawania innych kultur.

4. Założenia programu

Podstawowym warunkiem prawidłowej realizacji programu jest znajomość psychofizycznej sylwetki dziecka w wieku przedszkolnym oraz świadomość znaczenia systematycznych oddziaływań w procesie kształtowania się właściwych i trwałych postaw. Dziecko w wieku przedszkolnym charakteryzuje słaba spostrzegawczość, rozproszona i mimowolna uwaga, niski poziom myślenia przyczynowo- skutkowego, słaba orientacja przestrzenno-czasowa, skłonność do ryzykownych, nieprzemyślanych, żywiołowych decyzji. Mała sprawność w wyobrażaniu sobie możliwych skutków podejmowanych działań w połączeniu z niewielkim doświadczeniem życiowym i wąskim zasobem wypróbowanych technik radzenia sobie z różnego rodzaju problemami, stawia dzieci w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia, znacznie częściej niż osoby dorosłe.

5. Wszystkie te cechy wskazują na kierunek oddziaływań profilaktyczno -wychowawczych- na konieczność wyrobienia u dzieci określonych umiejętności, sprawności i nawyków niezbędnych

w przygotowaniu do dalszego życia. Naszym zadaniem jest ukształtowanie takich postaw u dzieci, aby wiedziały, jak unikać, zapobiegać i możliwie sprawnie pokonywać niebezpieczeństwa.

6. Program profilaktyczno- wychowawczy jest dostosowany do potrzeb i rozwoju wychowanków.

7. **Celem programu** jest świadome wprowadzanie dziecka w system pożądanych zachowań, zapewnienie warunków do pełnego rozwoju osobowego każdego wychowanka, poprawa jakości pracy wychowawczej, uwzględnienie potrzeb społeczności przedszkolnej: dzieci, rodziców, środowiska oraz pracowników. Program zawiera cele, które ukierunkowują działalność nauczyciela oraz wspomagają kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania dzieci w grupie w oparciu o wzmocnienia pozytywne.

8. Cele programu:

- 1) Wzmacnianie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta;
- 2) Kształtowanie umiejętności komunikowania się w sposób werbalny i niewerbalny;
- 3) Rozwijanie umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z innymi; także z dziećmi z niepełnosprawnościami .
  - a) kształtowanie podstawowych powinności moralnych: np. życzliwości, tolerancji, sprawiedliwości, odpowiedzialności, uczciwości,
  - b) polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu,
  - c) rozróżniania dobra od zła,
- 4) Uświadomienie dzieciom ich praw i obowiązków;
- 5) Pomoc dziecku w budowaniu pozytywnego obrazu własnego "Ja";
- 6) Uświadomienie złożoności otaczającego świata i czyhających zagrożeń;
- 7) Kształtowanie życzliwego i otwartego stosunku do ludzi i przyrody;
- 8) Rozwijanie dbałości o własne zdrowie, higienę i bezpieczeństwo;
- 9) Wspieranie rodziców w ich działaniach wychowawczych ;
- 10) Wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności skutecznego radzenia sobie w sytuacji zagrożenia;
- 11) Nabywanie umiejętności przeciwstawiania się złemu traktowaniu fizycznemu i psychicznemu;
- 12) Zdawanie sobie sprawy z konieczności przestrzegania zasad warunkujących bezpieczeństwo własne i innych;
- 13) Upowszechnienie wiedzy o zdrowiu i właściwych zachowaniach mu służących, promocja zdrowego stylu życia;
- 14) Zapobieganie agresji wśród przedszkolaków;
- 15) Usprawnianie motoryki narządów artykulacji, a przez to umożliwienie prawidłowej realizacji zaburzonych oraz pojawiających się w okresie rozwoju mowy głosek.
- 16) Rozwijanie dbałości o zdrowie psychiczne dzieci, zwrócenie uwagi na współczesne zagrożenia (pandemia- ograniczenia z nią związane), wspieranie rodziców w tych działaniach i zapobieganie ,rozpoznawanie stanów lękowych i depresyjnych wśród dzieci .
- 17) Stwarzanie warunków do zapewnienia odpowiedniej przestrzeni edukacyjnej i wychowawczej dla dzieci z niepełnosprawnościami .

9. Program obejmuje funkcjonowanie dziecka w grupie w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego: samoobsługi i czynności higienicznych, zabaw samodzielnych, zajęć i zabaw zorganizowanych, uroczystości, spożywania posiłków, spacerów, wycieczek, zabaw na powietrzu.

Rozdział III

Metody pracy

1. W realizacji programu wykorzystuje się różnorodne metody, przede wszystkim aktywne, by umożliwić dzieciom aktywne doświadczenie i przeżywanie tego, co jest tematem zajęć. Wskazane jest odwoływanie się do różnych technik, dostosowanych do wieku dzieci, zainteresowania tematem, umiejętności radzenia sobie z przedstawionymi problemami i poziomu aktywności wychowanków.

2. Poniżej wymieniono najważniejsze metody, które są pochodną celów i zadań, jakie stawia się w profilaktyce i w całym procesie wychowania i profilaktyki:

- a) metoda organizacji środowiska – według, której podejmowane są przez nauczyciela działania w odniesieniu do właściwej organizacji życia codziennego dzieci i środowiska oraz prezentacja odpowiednich wzorów osobowych,
- b) metoda przekazu wiedzy – dotycząca sposobów informowania, wyjaśniania i instruktażu, w której nauczyciel oddziałuje na świadomość dziecka; istotna jest zwłaszcza w nowych sytuacjach, gdy brak dzieciom odpowiednich doświadczeń, np. wyjście poza teren przedszkola,
- c) metoda utrwalania pożądanych zachowań – która polega zarówno na powtarzaniu pewnych czynności oraz zachowań w określonych sytuacjach edukacyjnych, jak i na wykorzystywaniu okazji edukacyjnych, spontanicznie prowokowanych przez dzieci,
- d) metody aktywizujące – które w trakcie różnorodnych zabaw z dziećmi tworząc specyficzne sytuacje i okazje edukacyjne, mogą wykorzystywać w naturalny sposób dziecięcą twórczą ekspresję; istnieje cała gama metod aktywizujących dzieci, np. drama, narracja, techniki twórczego myślenia oraz analogia personalna, fantastyczna i symboliczna, a także konkursy i rozmaite techniki plastyczne.

3. Kreatywna postawa nauczyciela pozwala na przekazywanie dziecku niezbędnych wiadomości i wdrażanie pewnych pozytywnych przyzwyczajeń i nawyków, a także na podjęcie prób „uświadomienia” sobie przez samo dziecko ich znaczenia – w odniesieniu do jego własnego życia, jako „wartości” dla niego samego, nie przez pryzmat konieczności wymaganej przez dorosłych. Najważniejsze bowiem jest wyjaśnienie dziecku (stosownie do jego wiedzy i wieku) konieczności oraz sensu określonych form zachowań. Znaczącą rolę odegra tu tworzenie swoistego kodeksu postępowania w określonych sytuacjach, czy to w formie graficznej, czy umownej, oraz wspólne jego respektowanie (przez nauczyciela, dzieci i inne osoby). W przypadku nauczyciela wzorzec osobowy będzie przemawiał do dziecka bardziej niż słowo.

Rozdział IV

Aktywności dziecka, rodzica i nauczyciela w realizacji zadań programowych

1. DZIECKO:

- a) Poznaje swoje prawa i obowiązki.
- b) Czuje się bezpieczne.
- c) Rozwija się twórczo i jest samodzielne.
- d) Ma możliwość indywidualnego rozwoju i osiąga sukces.
- e) Uczy się dostrzegać swoje mocne strony.
- f) Buduje pozytywny obraz samego siebie.
- g) Jest świadome swojej przynależności narodowej.
- h) Uczy się dostrzegać potrzeby innych ludzi.
- i) Osiąga gotowość szkolną.

2. RODZICE:

- a) Uzyskują fachową pomoc pedagogiczną.
- b) Otrzymują obiektywną ocenę postępów i niepowodzeń dziecka.
- c) Mogą mówić otwarcie o swoich spostrzeżeniach na temat pracy przedszkola.
- d) Mogą bezpośrednio rozmawiać z nauczycielem o trudnych sprawach wychowawczych.
- e) Mogą czynnie uczestniczyć w życiu przedszkola.
- f) Czynnie wspierają przedszkole w jego działaniach.
- g) Chętnie współpracują z nauczycielami, oferując wszechstronną pomoc.
- h) Są partnerami w tworzeniu klimatu działalności kształcąco - wychowawczej i zarządzania placówką.

3. NAUCZYCIELE:

- a) Aktywnie realizują zadania przedszkola określone w dokumentach wewnętrznych placówki.
- b) Podejmują działania innowacyjne. Są aktywni i twórczy.
- c) Tworzą i realizują autorskie programy dostosowane do potrzeb dziecka i placówki.
- d) Współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
- e) Doskonają swoją wiedzę i uzyskują nowe doświadczenia.
- f) Wykorzystują twórcze i aktywne metody, promując nowatorski styl pracy.
- g) Uzyskują wyższe stopnie awansu zawodowego.
- h) Pozyskują rodziców do efektywnych działań na rzecz przedszkola oraz poszukują sympatyków i partnerów przedszkola.
- i) Monitorują efektywność własnej pracy.
- j) Dzielą się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami.
- k) Prowadzą obserwację pedagogiczną i diagnozują rozwój dziecka.
- l) Dobierają metody wychowawcze i dydaktyczne, które wspomagają indywidualny rozwój dziecka.
- m) Współorganizują wraz z dyrektorem przedszkola pomoc psychologiczno- pedagogiczną dla dzieci wymagających wsparcia

Rozdział V

Prawa i obowiązki dziecka

1. Dziecko w przedszkolu ma wszystkie prawa wynikające z Konwencji Praw Dziecka, w tym do:
  - 1) Prawidłowo zorganizowanego procesu opiekuńczo- wychowawczo- dydaktycznego zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej.

- 2) Poszanowania wszystkich potrzeb, życzliwego i podmiotowego traktowania.
- 3) Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej bądź psychicznej.
- 4) Wyrażania swoich uczuć i myśli.
- 5) Umożliwienia zdobywania nauki przez zabawę z uwzględnieniem indywidualnych możliwości.
- 6) Opieki i ochrony.

2. Dziecko w przedszkolu ma zagwarantowane prawo do:

- 1) Poszanowania własnej godności i prawo do nietykalności.
- 2) Posiadania własnego zdania i możliwości wyrażania go.
- 3) Proszczenia o to czego chce, ale nie wymagania tego.
- 4) Popelniania błędów i możliwości naprawiania ich.
- 5) Akceptacji takim, jakim jest.
- 6) Przebywania w warunkach sprzyjających jego rozwojowi.
- 7) Indywidualnego tempa procesu rozwojowego.
- 8) Przebywania w warunkach zapewniających bezpieczeństwo i ochronę zdrowia.
- 9) Korzystania z dóbr kulturalnych.
- 10) Poszanowania własności.
- 11) Znajomości swoich praw i korzystania z nich.
- 12) Ciszy, spokoju i samotności , gdy tego potrzebuje.
- 13) Korzystania z kontaktów interpersonalnych z dziećmi i dorosłymi.
- 14) Kształtowania prawidłowych kontaktów społecznych.
- 15) Zabawy i wybierania towarzyszy zabaw.
- 16) Przebywania wśród osób odpowiedzialnych i zaangażowanych, do których może się zwrócić z prośbą o pomoc.
- 17) Zdobycia wiedzy i umiejętności, badania i eksperymentowania.
- 18) Podejmowania decyzji i ponoszenia ich konsekwencji.
- 19) Uczestniczenia we wszystkich formach aktywności.
- 20) Regulowania własnych potrzeb.
- 21) Ochrony przed wszelkimi formami wyrażania przemocy fizycznej lub psychicznej.
- 22) Otrzymania pomocy psychologiczno- pedagogicznej.
- 23) Zorganizowania w miarę możliwości przedszkola warunków dla zapewnienia odpowiedniej przestrzeni edukacyjnej i wychowawczej dla dzieci z niepełnosprawnościami.

3. Dziecko w przedszkolu ma obowiązek, w trosce o bezpieczeństwo własne i kolegów, przestrzegać wszelkie umowy zawarte z nauczycielką, a w szczególności:

- 1) Nie oddalać się od grupy bez wiedzy nauczycieli.
- 2) Sygnalizować złe samopoczucie i potrzeby fizjologiczne oraz zgłaszać wszelkie przykre wypadki, uszkodzenia itp..
- 3) Dbać o sprzęt i zabawki znajdujące się w przedszkolu.
- 4) Dbać o estetykę i czystość pomieszczeń, w których przebywa.

- 5) Przejawiać właściwy stosunek do rówieśników, osób starszych, wynikający z postaw respektowania podstawowych norm społecznych i etycznych.

Rozdział VI

Prawa i obowiązki rodziców

1. Rodzice mają prawo do :

- 1) zapoznania się z programem oraz zadaniami wynikającymi z programu rozwoju przedszkola i planów pracy nauczyciela w danej grupie.
- 2) uzyskiwania na bieżąco rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego postępów i niepowodzeń.
- 3) wyrażania i przekazywania nauczycielowi oraz dyrektorowi wniosków, propozycji oraz uwag dotyczących pracy przedszkola.
- 4) wyrażania i przekazywania opinii na temat pracy przedszkola organowi prowadzącemu i nadzorującemu pracę pedagogiczną, poprzez swoje przedstawicielstwo tj. Radę Rodziców.
- 5) uzyskiwania fachowej pomocy pedagogicznej otwartej rozmowy z nauczycielem o trudnych sprawach wychowawczych.
- 6) czynnego uczestnictwa w życiu przedszkola.
- 7) wspierania przedszkola w jego działaniach.

2. Do podstawowych obowiązków rodziców dziecka należą:

- 1) przestrzeganie Statutu Przedszkola;
- 2) wyposażenie dziecka w niezbędną odzież, przedmioty i przybory;
- 3) respektowanie uchwał Rady Pedagogicznej i Rady Rodziców podjętych w ramach ich kompetencji;
- 4) przyprowadzanie i odbieranie dziecka z przedszkola osobiście lub przez upoważnione osoby zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo;
- 5) przestrzeganie godzin pracy przedszkola;
- 6) informowanie o przyczynach nieobecności dziecka w przedszkolu, niezwłoczne zawiadamianie o zatruciach pokarmowych i chorobach zakaźnych;
- 7) przestrzeganie zasad higieny i bhp na terenie przedszkola;
- 8) wykazywanie zainteresowania postępami dziecka w procesie dydaktyczno - wychowawczym, uczestniczenie w zebraniach rodziców, utrzymywanie stałego kontaktu z nauczycielem bądź z dyrektorem przedszkola w celu uzyskania aktualnych informacji o dziecku.

Rozdział VII

System nagród i kar

1. Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno.

2. Opracowując wspólnie z nimi kodeks postępowania musimy zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie je egzekwować.

3. Skutecznym środkiem wychowawczym są nagrody i pochwały. Mają one wartość zachęcającą do pracy dla każdego człowieka, a tym bardziej dla dziecka. Uznanie i akceptacja mobilizują do dalszych wysiłków.

4. Formy nagradzania zachowań respektujących ustalone normy i zasady zachowania:

- 1) pochwała wobec grupy,
- 2) pochwała indywidualna,
- 3) pochwała przed rodzicami,
- 4) atrakcyjna zabawa według pomysłu dziecka,
- 5) darzenie dziecka szczególnym zaufaniem, np. zwiększając zakres jego samodzielności,
- 6) drobne nagrody rzeczowe, np. emblematy uznania.

5. Nagradzamy za:

- 1) stosowanie ustalonych umów i zasad,
- 2) wysiłek włożony w wykonywanie pracy, zadania,
- 3) wypełnienie podjętych obowiązków,
- 4) bezinteresowną pomoc innym,
- 5) stosowanie zasad ochrony przyrody,
- 6) aktywny udział w pracach grupy.

6. Po ustaleniu norm postępowania ustalamy także konsekwencje za brak podporządkowania się im. Formy karania za niestosowanie się do ustalonych zasad:

- 1) upomnienie słowne,
- 2) rozmowa - przedstawienie następstw zachowania (skłonienie dziecka do autorefleksji),
- 3) wyrażenie przez nauczyciela smutku i niezadowolenia z powodu zachowania dziecka,
- 4) odsunięcie na krótki czas od zabawy,
- 5) zastosowanie aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji,
- 6) poinformowanie rodziców o przewinieniu.

7. Kary stosujemy za:

- 1) nieprzestrzeganie ustalonych norm i zasad współżycia w grupie i przedszkolu,
- 2) stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu własnemu i innych,
- 3) zachowania agresywne,
- 4) niszczenie wytworów pracy innych, ich własności,
- 5) celowe nie wywiązywanie się z podjętych obowiązków.

Rozdział VIII

Zagadnienia programu

Program obejmuje następujące zagadnienia:

- 1) Kontakty z dorosłymi.
- 2) Bezpieczeństwo na drodze.
- 3) Bezpieczeństwo własne i innych.
- 4) Zdrowy styl życia.
- 5) Agresja i przemoc.
- 6) „Pięć minut gimnastyki buzi i języka” – profilaktyka logopedyczna.
- 7) Integracja.
- 8) Obyczajowość.
- 9) Regionalizm, patriotyzm.
- 10) Ekologia.
- 11) Zdrowie.
- 12) Bezpieczne dziecko w sieci.
- 13) Inny, ale taki sam.
- 14) " Magiczna moc bajek " profilaktyka zdrowia psychicznego dotycząca zmiany funkcjonowania grupy, środowiska dziecka w czasie pandemii
15. Skuteczna komunikacja przejawem samodzielności dzieci - oddziaływanie terapeutyczno - edukacyjne i uwzględniające specyfikę rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami .

1. KONTAKTY Z DOROSŁYMI

1) Bezpieczeństwo i zdrowie dziecka to jedno z podstawowych zadań, przed którymi stają rodzice i nauczyciele. W przypadku małych dzieci wszelkie działania służą eliminowaniu zagrożeń i niebezpieczeństw. Rozwój dziecka i jego samodzielność stawia przed nami nowe wymagania oraz konieczność wyposażania go w umiejętność przewidywania niebezpieczeństw i zagrożeń, unikania ich, a jeśli zaistnieją - w zdolność radzenia sobie z trudną sytuacją.

2) Dzieci w wieku przedszkolnym charakteryzuje niski zasób doświadczeń życiowych, a więc również niewielki zasób sprawdzonych technik radzenia sobie z problemami. Dzieci nie radzą sobie również z prezentowaniem postaw asertywnych w sytuacjach tego wymagających – zazwyczaj są ufnie, otwarte, towarzyskie. Wszystkie te czynniki powodują, że dzieci pozostają bezradne w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia oraz wobec pojawiających się problemów.

3) Przedszkole od najwcześniejszych lat powinno uczyć dzieci oceniać okoliczności i warunki niebezpieczeństw, uczyć jak unikać niebezpiecznych sytuacji lub jak z nich wybrnąć, kiedy już zaistnieją. Niezwykle ważne jest również kształtowanie umiejętności mówienia "nie" oraz postaw ograniczonego zaufania wobec osób nieznanymi.

4) Cele szczegółowe:

- a) dostarczenie wiedzy o zagrożeniach,
- b) kształtowanie u dzieci umiejętności radzenia sobie w trudnej sytuacji,
- c) wyćwiczenie ważnej umiejętności skutecznego odmawiania (asertywność),
- d) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa,
- e) nabycie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć swoich i innych ludzi,
- f) kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby, zwiększenie poczucia własnej wartości,
- g) rozwijanie umiejętności interpersonalnych,
- h) przestrzeganie zakazu wychodzenia z przedszkola z osobą nieznaną,
- i) przestrzeganie zakazu próbowania słodyczy otrzymanych od nieznanymi osób.

5) Zadania do realizacji:

- a) Promowanie postaw asertywnych.
- b) Poszerzenie wiedzy na temat praw dziecka.
- c) Kształtowanie umiejętności życiowych.

6) Dziecko wie, do kogo się zwrócić w trudnej sytuacji:

- potrafi być asertywny,
- umie troszczyć się o własne bezpieczeństwo,
- radzi sobie z przejawami złego zainteresowania ze strony dorosłych,
- zdaje sobie sprawę z zagrożeń,
- przestrzega zakazu przyjmowania słodyczy i innych rzeczy od osób obcych,
- potrafi rozróżnić, co jest dobre a co złe,
- potrafi powiedzieć „nie” w sytuacjach zagrożenia,
- umie szukać pomocy (zna numer telefonu na policję),
- potrafi rozmawiać z obcymi przez telefon i domofon, grzecznie i stanowczo odmawia wpuszczenia obcych do domu.

2. BEZPIECZEŃSTWO NA DRODZE

1) Zgodnie z Kodeksem Drogowym siedmioletnie dziecko staje się pełnoprawnym uczestnikiem ruchu drogowego (może się samodzielnie poruszać po drogach). Obowiązek przygotowania dziecka do uczestnictwa w ruchu drogowym spoczywa na rodzicach, opiekunach i nauczycielach przedszkoli. Wiek przedszkolny jest najbardziej właściwy do wyrabiania u dzieci umiejętności, nawyków, koniecznych w późniejszym ich życiu. Jest to również dogodny moment rozpoczęcia edukacji drogowej, niezbędnej do bezpiecznego poruszania się po drogach.

2) Cele szczegółowe:

- a) wyposażenie dzieci w niezbędne umiejętności warunkujące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- b) podjęcie współpracy ze służbami miejskimi w celu podniesienia bezpieczeństwa dzieci w drodze do przedszkola (bezpieczne i kulturalne uczestnictwo w ruchu drogowym),
- c) wdrażanie do właściwego zachowania się w ruchu drogowym,
- d) zapoznanie się z nazwami i znaczeniem znaków drogowych,
- e) kształtowanie umiejętności zwracania się do policjanta w trudnych sytuacjach,
- f) wdrażanie do zachowania szczególnej ostrożności w środkach lokomocji i na przystankach,
- g) doskonalenie umiejętności zapamiętywania numerów alarmowych.

3) Zadania do realizacji:

- a) Policjant nasz przyjaciel.
- b) Bezpieczne zachowanie na drodze (pory dnia i roku).
- c) Jazda środkami lokomocji, kulturalne zachowanie się na przystankach.
- d) Podstawowe zasady poruszania się po drogach.
- e) Numery alarmowe.

4) Dziecko:

- zna swoją drogę do przedszkola,
- potrafi bezpiecznie poruszać się po drodze,
- stosuje pięć zasad przechodzenia przez jezdnię,
- stosuje się do sygnalizacji świetlnej,
- zna wybrane znaki drogowe,
- wie, do kogo zwrócić się o pomoc w trudnych sytuacjach (policjant),
- zna zagrożenia wynikające ze złych warunków atmosferycznych w różnych porach roku,
- rozumie znaczenie i konieczność stosowania elementów odblaskowych,
- umie kulturalnie zachować się w środkach komunikacji publicznej,
- ustępuje miejsca osobom starszym i niepełnosprawnym,
- rozumie konieczność bezpiecznego zachowania się na przystankach,
- sprawnie i bezpiecznie wsiada i wysiada z autobusu,
- rozumie pojęcie „uczestnik ruchu drogowego”,
- zna i rozumie podstawowe przepisy ruchu drogowego,
- zna numery alarmowe,
- umie wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności.

3. BEZPIECZEŃSTWO WŁASNE I INNYCH NA TERENIE PRZEDSZKOLA.

1) Bezpieczeństwo odgrywa istotną rolę w życiu dziecka, zwłaszcza małego, w jego powolnym dochodzeniu do coraz to większej samodzielności i w uniezależnianiu się od otoczenia oraz osób dorosłych. Dziecko musi nauczyć się przewidywać i radzić sobie w sytuacjach zagrożenia poprzez właściwą ocenę niebezpieczeństwa. Pozostawiając dziecku możliwie dużo swobody, powinno się jak najwcześniej uświadomić mu różne zagrożenia, które mogą wystąpić w jego najbliższym otoczeniu. To nie tylko wdrażanie go do przestrzegania zakazów i nakazów, ale przyzwyczajanie do „pewnych” ograniczeń jego wolności.

2) Cele szczegółowe:

- a) poznawanie zasad warunkujących bezpieczeństwo własne i innych na terenie przedszkola,
- b) przestrzeganie zakazu prowokowania sytuacji zagrażających bezpieczeństwu.

3) Zadania do realizacji:

- a) Przestrzeganie przyjętych form zachowań.
- b) Dbanie o własne zmysły i higienę układu nerwowego.
- c) Dbanie o bezpieczeństwo własne i innych.
- d) Uświadomienie zagrożeń związanych z dostępem do sieci, Internetu.

4) Dziecko:

- rozumie, że zachowania typu: podstawianie nogi, spychanie z urządzeń, sypanie piaskiem w oczy itp. może zagrażać bezpieczeństwu własnemu i innych,
- sygnalizuje konieczność oddalenia się z miejsca zabaw czy zajęć,
- korzysta ze sprzętu i zabawek zgodnie z zasadami ich użytkowania,
- rozumie konieczność takiego poruszania się na terenie przedszkola, aby nie zagrażało to bezpieczeństwu innych (np. bieganie tylko w ogrodzie lub w zabawach organizowanych przez nauczycielkę),
- informuje nauczycielkę o sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu, zarówno własnemu, jak i innych,
- przestrzega zakazu wkładania do nosa, uszu, gardła ciał obcych,
- potrafi porozumiewać się umiarkowanym tonem głosu,
- wie, jakie są funkcje poszczególnych narządów zmysłu,
- rozumie potrzebę odpoczynku i relaksu,
- bezpiecznie posługuje się przyborami np. nożyczkami, dziurkaczem,
- nie bawi się zapałkami, lekarstwami, środkami chemicznymi, urządzeniami elektrycznymi, znalezionymi odpadkami czy nieużytkami np. zbite szkło, brudne opakowania,
- zna zagrożenia związane z korzystaniem z dostępu do sieci (np. wirtualny przyjaciel – oszust, złe samopoczucie, niedotlenienie organizmu, brak kolegów / koleżanek),
- korzysta z Internetu tylko za zgodą rodziców, osób dorosłych,
- nie traktuje komputera jak najlepszego towarzysza zabaw,
- zdaje sobie sprawę, że świat wirtualny to świat iluzji (rozdzielenie rzeczywistości od świata wirtualnego),
- nie promuje zachowań agresywnych, przemocy obecnej, np. w grach komputerowych.

4. ZDROWY STYL ŻYCIA

1) Dzieciństwo jest tym okresem w życiu człowieka, w którym kształtują się jego postawy determinujące aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia i nawyki decydują o jego późniejszym stylu życia.

2) Zdrowy styl życia to dominacja właściwych zachowań sprzyjających zdrowiu, do których zaliczamy: odpowiednią aktywność ruchową, racjonalne żywienie, utrzymanie czystości ciała i otoczenia, zachowanie bezpieczeństwa, utrzymywanie właściwych relacji między ludźmi, nieuleganie nałogom, radzenie sobie ze stresem, umiejętność czerpania radości z życia.

3) Promowanie zdrowego stylu życia warto rozpoczynać jak najwcześniej – już w przedszkolu i włączyć w te działania również rodziców dzieci oraz instytucje działające na rzecz edukacji. Tylko przy ich udziale możliwe jest w pełni skuteczne oddziaływanie na dzieci oraz stwarzanie im okazji do gromadzenia doświadczeń i kształtowania prozdrowotnych wyborów. Ważne jest, by działania domu i przedszkola były ujednoczone w stosunku do dziecka. Budowanie „świadomości prozdrowotnej” poprzez edukację oznacza nie tylko wzbogacanie wiedzy, ale i odpowiedzialność za własne zdrowie.

4) Upowszechnienie wiedzy o zdrowiu i właściwych zachowaniach mu służących, promocja zdrowego stylu życia, to główne cele profilaktyki prozdrowotnej.

5) Podstawą dbałości dziecka o własne zdrowie powinna być koncentracja jego uwagi na własnym organizmie jako wartości. Wyposażenie wychowanków w elementarną wiedzę o człowieku i higienie życia, to kolejny cel tej profilaktyki. Dziecko w wieku przedszkolnym powinno znać konkretne zachowania, przyzwyczajenia i nawyki odnoszące się do tego, co nazywamy zdrowym stylem życia.

6) Celem profilaktyki prozdrowotnej jest nie tylko przekazanie wiedzy o tym, co jest korzystne lub szkodliwe dla zdrowia, ale przede wszystkim rozwijanie umiejętności i nawyków, które pomogą skutecznie wykorzystać tę wiedzę.

7) Pamiętajmy o tym, że dobry stan zdrowia dziecka warunkuje jego dobre samopoczucie, większą odporność organizmu oraz umożliwia mu systematyczne uczęszczanie do przedszkola, a także ułatwia zabawę i naukę.

8) Zadania do realizacji:

- a) Higiena otoczenia.
- b) Higiena osobista.
- c) Kulturalne zachowanie się podczas posiłków oraz właściwe odżywianie.
- d) Zapobieganie chorobom.
- e) Aktywność ruchowa z profilaktyką wad postawy.
- f) Nałogi i ich skutki.

9) Dziecko:

- dba o własny wygląd,
- dba o wygląd otoczenia np. własna szuflada, półka w szatni, sala itd.,
- prawidłowo myje ręce i zęby, potrafi właściwie zachować się w łazience,
- samodzielnie korzysta z toalety,
- samodzielnie posługując się chusteczką do nosa, grzebieniem,
- dba o czystość ciała i ubrania,
- prawidłowo posługując się sztućcami,
- nie rozmawia z „pełną buzią”,
- dba o estetykę stołu podczas jedzenia,
- je zdrowe produkty: mleko i jego przetwory, ciemne pieczywo, warzywa, owoce,
- przewycięża niechęć do niektórych pokarmów i potraw,
- rozumie znaczenie umiaru w jedzeniu słodczy,
- ubiera się odpowiednio do pogody,
- bawi się i ćwiczy na dworze, chodzi na spacer i wycieczki,
- hartuje organizm, wie jak zapobiegać zmarznięciu i przegrzaniu,
- zna sposoby przeciwdziałania zarażeniu się chorobami: zasłania ust podczas kaszlu, nosa podczas kichania,
- myje ręce po korzystaniu z toalety oraz przed posiłkami,
- myje owoce i warzywa przed jedzeniem,
- nie zbiera nieznanych owoców i roślin,
- wie, jak ważny dla zdrowia ludzi jest zawód lekarza (wycieczka do gabinetu lekarskiego),
- rozumie potrzebę kontrolowania i leczenia zębów (wycieczka do gabinetu stomatologicznego),
- rozumie potrzebę stosowania szczepień (prelekcja pielęgniarki w przedszkolu),
- zgłasza dorosłym dolegliwości odczuwane przez siebie lub zauważone u innych,
- utrzymuje prawidłową postawę ciała,
- wykonuje ćwiczenia organizowane w przedszkolu (przeciwdziałające wadom postawy oraz przeciw płaskostopiu),
- wie jakie uboczne skutki ma alkohol, papierosy i narkotyki,
- rozumie zakaz spożywania tych używek, promuje „czyste powietrze” wokół siebie.

5. AGRESJA I PRZEMOC

1) Agresja jest problemem wielopłaszczyznowym. Dlatego też, różne bywają akcje i reakcje agresywne. Trzeba poznać wczesne ich oznaki i przyczyny, poznać „głośne” i „ciche” formy agresji. Chcąc walczyć z agresją, musimy wiedzieć, że złość jest zdrowa, nie może ona jednak przybierać destrukcyjnego charakteru.

2) Co oznacza pojęcie „agresja w przedszkolu? To nic innego jak: kłótnie, sprzeczki, przewiska, obraźliwe słowa, ciągnięcie za włosy, prowokacja, popychanie, bicie, szczypanie, gryzienie, kopanie, zabieranie i niszczenie zabawek, wyśmiewanie, drwienie, dokuczanie. Agresja to również brak przyzwolenia na przyłączenie się do zabawy, wykluczenie kogoś z rozmowy, zabawy, zemsta, groźba, dręczenie, onieśmianie.

3) Musimy się dokładnie przyjrzeć, aby zaobserwować, że nie istnieje agresja bez przyczyny, tzn. z czystej złośliwości. Dziecko broni się, aby było jak najmniej ograniczone w swoim działaniu, broni się przed atakiem, broni przedmiotów i terytorium, broni pomysłów na zabawę oraz swoich planów, chce doświadczać i być samodzielne. Jest to naturalna potrzeba badania świata, potrzeba ruchu, ciekawości. W przypadku agresywnego zachowania mamy do czynienia ze zwróceniem na siebie uwagi, osiągnięcia wpływów i uznania oraz zmiany istniejących okoliczności.

4) Agresja jest nieodłączną częścią naszego życia. Jeśli jednak przybiera ona formę pogardy dla człowieka prowadzi do przemocy oraz destrukcji, należy ją odrzucić.

5) Dzieci wiedzą dobrze, że w agresji musi być umiar. Już małe dzieci czują się w grupie silniejsze, są gotowe wystąpić przeciwko pojedynczym osobom: obrażać je, wykluczyć, atakować siłą grupy. Widząc takie działanie, musimy reagować natychmiast. Zwrócić uwagę poszczególnym osobom na ich działanie i jego skutki. Agresja zawsze przeszkadza; naturalnie najbardziej tym, których dotyczy, ale również innym dzieciom, którym uniemożliwia zabawę i inne zajęcia. Agresja to podniesiony głos, krzyk, wybuch złości, potok wyzwisk, rękoczyn. Rzadko kiedy można zignorować takie zachowania. Kierunek rozwoju oraz moment zakończenia zachowań agresywnych nie sposób przewidzieć, dlatego trzeba zareagować bezzwłocznie. Konieczne w przypadku agresji jest działanie natychmiastowe.

6) Cele szczegółowe:

- a) Rozwijanie umiejętności zgodnego współżycia i współdziałania z rówieśnikami oraz najbliższym środowiskiem, a także umiejętności polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu.
- b) Korzystanie z pomocy oraz doradztwa nauczycielki w sytuacjach trudnych i konfliktowych.
- c) Kształtowanie umiejętności przeproszania kolegi za niewłaściwe zachowanie.
- d) Uczenie się samodzielnego, kulturalnego rozwiązywania zaistniałych konfliktów zgodnie z ustalonymi normami postępowania i przestrzegania podstawowej zasady, że nie wolno nikogo krzywdzić.
- e) Sprzeciwianie się przemocy fizycznej wobec siebie i innych dzieci ze strony rówieśników i dorosłych.
- f) Nabywanie umiejętności przeciwstawiania się złemu traktowaniu fizycznemu i psychicznemu ze strony innych.
- g) Uświadamianie sobie, że przemoc (bicie, zabieranie zabawek, zmuszanie do jakiś czynności) jest rzeczą złą. Potępianie takiego zachowania.

7) Zadania do realizacji:

- a) Kształtowanie podstawowych powinności moralnych np. życzliwości, tolerancji, sprawiedliwości, odpowiedzialności.
- b) Tworzenie więzi uczuciowej z rodziną i środowiskiem, w którym dziecko wzrasta.
- c) Rozwijanie umiejętności polubownego rozwiązywania spraw konfliktowych i dochodzenia do kompromisu.
- d) Rozwijanie umiejętności rozróżniania dobra od zła.
- e) Uświadomienie złożoności otaczającego świata i czyhających zagrożeń.
- f) Uświadomienie dzieciom swoich praw i obowiązków.

8) Dziecko:

- zna zasady zachowania się w przedszkolu,
- zna wybrane prawa dziecka,
- zna różne sposoby na pokonywanie złości,
- umie nazwać i odróżnić formy agresji,
- umie reagować na przejawy agresji,
- umie nazwać swoje uczucia,
- potrafi utożsamić się z inną osobą,
- potrafi wyrazić swoją opinie w sposób przyjazny.

6. „PIĘĆ MINUT GIMNASTYKI BUZI I JĘZYKA” – AKTYWNOŚĆ LOGOPEDYCZNA

1) W działalności placówek przedszkolnych, dużą wagę przywiązuje się do wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka, a w tym również do rozwoju mowy. W rozwoju językowym dziecka niezmiernie ważnym jest oddziaływanie wielu czynników, w szczególności należy podkreślić tu wpływ środowiska rodzinnego, przedszkola i pracy logopedy.

2) Na całokształt rozwoju dziecka i jego powodzenia szkolne w dużej mierze wpływa mowa. Jest ona atutem w nawiązywaniu kontaktów społecznych, daje możliwość precyzyjnej komunikacji, stanowi narzędzie w zdobywaniu informacji, pozwala na wyrażanie własnych sądów, uczuć i upodobań. Zdajemy sobie sprawę, jak przykre dla dziecka bywają następstwa wadliwej wymowy. Dziecko wyśmiewane przez kolegów lub nawet przez rodziców, którzy sądzą, że w ten sposób zmuszą lub zmobilizują je do dobrej wymowy, dość szybko traci zaufanie do otoczenia, zaczyna unikać rówieśników, traci zainteresowanie rozmowami, nie lubi odpowiadać na pytania, staje się małomówne.

3) Z obserwacji wynika, że do przedszkola przychodzą dzieci z dużymi brakami w zakresie wymawiania głosek i budowania wypowiedzi ustnych. Dzieci często mówią niedbale, niewyraźnie, krzykliwie lub cicho, przez nos lub przez zęby, „połykając” końcowe głoski w wyrazach, mówią na wdechu. Nie zawsze są to wady wymowy, ponieważ wynikają one z nieukończonego jeszcze rozwoju mowy. Mówienie jest sprawnością, która rozwija się zgodnie z dojrzewaniem różnych części aparatu mowy. Jednakże bardzo często obserwujemy przedłużanie się u dzieci tego etapu. Jeżeli nie zapewnimy im szczególnych form pomocy, to będą miały problemy. Początkowo nieznaczne trudności, jeśli nie są usunięte w porę, utrwalają się i z czasem stają się wadami wymowy. Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów mowy: język, wargi i podniebienie przygotowują dziecko do prawidłowego mówienia.

4) Rozwój mowy postępuje równolegle z rozwojem motoryki narządów artykulacyjnych. Mówienie bowiem jest sprawnością i trzeba jej się uczyć, tak jak każdej innej sprawności. Aby dziecko nie miało problemów z poprawną wymową, wystarczy wytłumaczyć i pokazać dziecku zasady prawidłowej artykulacji poszczególnych głosek, a następnie trochę z nim poćwiczyć poprzez zabawę. Wady wymowy i zaburzenia mowy, dostrzeżone przez nauczycieli, mogą być usunięte w trakcie dobrze prowadzonych działań profilaktycznych i zabaw logopedycznych.

5) Sprawne funkcjonowanie narządów mowy, to warunek prawidłowego wymawiania wszystkich głosek. Wymawianie każdej głoski wymaga zaangażowania się narządów artykulacji i innych mięśni. Gimnastyka narządów artykulacji umożliwia usuwanie licznych zaburzeń mowy, o ile ich przyczyną nie są uszkodzenia organiczne. Może być wykorzystywana również w usprawnianiu narządów artykulacji dzieci „źle” mówiących, z opóźnieniem rozwoju mowy, „źle” słyszących oraz w celach profilaktycznych.

6) Wyrzistość wymowy, o którą wśród dzieci bardzo trudno, zależy przede wszystkim od sprawności mięśni narządów artykulacji. Z obserwacji wynika, że w większości zwraca się uwagę na sam fakt mówienia, mniej zaś na jakość wymowy.

7) Cele szczegółowe:

- a) Likwidowanie u dzieci błędów wymowy i jej doskonalenie.
- b) Rozwijanie i doskonalenie procesów analizy słuchowej.
- c) Usuwanie przyczyn niechęci do mówienia, a tym samym nawiązywanie słownych kontaktów społecznych.
- d) Umożliwienie wyrażania się w różnych formach ekspresji słownej kształcącej mowę i myślenie.
- e) Rozwijanie sprawności narządów mowy, artykulacji i fonacji, słuchu fonemowego.
- f) Rozwijanie komunikacji językowej dziecka, wzbogacanie słownictwa, poprawności gramatycznej i stylistycznej wypowiedzi.
- g) Rozwijanie sprawności językowej łącznie z kształtowaniem innych funkcji psychicznych, jak: logiczne myślenie, spostrzegawczość, pamięć, wyobraźnia i uwaga.

8) Cele uzyskamy poprzez prowadzenie od najmłodszych lat systematycznych ćwiczeń w formie zabaw, bowiem ta forma pracy jest dzieciom najbliższa. Uwzględnić należy, więc ćwiczenia prawidłowego oddechu, procesów analizy słuchowej, ćwiczeń narządów mowy oraz artykulacji.

9) Dzieci mają naturalną skłonność do wielokrotnego powtarzania ulubionych zabaw. Jeśli więc potraktujemy ćwiczenia jako zabawę, będą one dla dziecka prawdziwą przyjemnością. Rola dorosła polega na pokazaniu poprawnie wykonanego ćwiczenia i zachęcaniu dziecka do pracy przez chwalenie za podejmowany wysiłek, choćby efekty nie były od razu widoczne. Lepiej ćwiczyć krótko, ale częściej 3-4 minuty z 3-latkami, do 10 ze starszymi dziećmi. Czas trwania i liczbę powtórzeń należy dostosować do potrzeb oraz możliwości dzieci. Ćwiczenia zaczynamy od najprostszych stopniowo zwiększając ich trudność. Wykorzystujemy naturalne okazje, aby pogimnastykować aparat mowy.

10) Bardzo ważne, jeśli nie najważniejsze miejsce w hierarchii owych działań profilaktycznych zajmuje bez wątpienia współpraca z domem rodzinnym dziecka.

11) Zadania do realizacji:

- a) Badania przesiewowe oceniające sprawność narządów mowy.
- b) Warsztaty prezentujące metody i formy pracy według programu.
- c) "Domowe zabawy logopedyczne", broszury podnoszące poziom wiedzy rodziców z zakresu logopedii.
- d) Systematyczne powtarzanie ćwiczeń w trakcie codziennych sytuacji edukacyjnych.
- e) Konsultacje logopedyczne – logopeda – nauczyciel – rodzice.

f) Informacje dla rodziców w kąciku logopedycznym dot. rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym, możliwości kontaktu z logopedą, materiały zawierające ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne.

12) Dziecko:

- Wykonuje ćwiczenia mięśni narządów mowy .
- Prawidłowo artykułuje głoski.
- Uświadamia sobie konieczność oddychania przez nos.
- Rozpoznaje i naśladuje dźwięki dochodzące z otoczenia, różnicuje dźwięki mowy, dokonuje ich analizy i syntezy.
- Właściwie gospodaruje oddechem w czasie mówienia, recytowania i śpiewania.
- Stosuje odpowiednie tempo mowy, siłę głosu, dykcję .

13) Efektem realizacji programu profilaktyki logopedycznej jest wyeliminowanie wad wymowy i usprawnienie narządów artykulacyjnych.

14) Ćwiczenia służące wspomaganie rozwoju mowy

Na stan mowy wpływa funkcjonowanie narządu słuchu, aparatu mowy, sprawność intelektualna, przebyte doświadczenia oraz wzory mowy dostarczane przez środowisko, w którym dziecko wzrasta. Aby zapewnić właściwy rozwój mowy należy podjąć następujące ćwiczenia:

- a) ćwiczenia słuchowe,
- b) ćwiczenia melodyki wypowiedzi (realizacji odpowiedniego akcentu, tempa itp.),
- c) ćwiczenia rozumienia wypowiedzi,
- d) ćwiczenia rozwijające słownictwo,
- e) ćwiczenia w budowaniu zdań i dłuższych wypowiedzi,
- f) ćwiczenia oddechowe,
- g) ćwiczenia głosowe,
- h) ćwiczenia usprawniające narządy artykulacyjne: język, wargi, podniebienie i żuchwę,
- i) ćwiczenia artykulacyjne (utrwalanie prawidłowej wymowy poszczególnych głosek).

15) Układ ćwiczeń, ich kolejność, zakres, i nasilenie powinny być dobrane w zależności od potrzeb danej grupy, czy określonych dla danego dziecka.

16) W zajęciach grupowych doskonałymi technikami wspomagającymi rozwój mowy dziecka są:

- a) zajęcia słuchowo-ruchowe (logorytmika i gimnastyka),
- b) zajęcia wzrokowo-ruchowe (artystyczno-techniczne),
- c) zajęcia słowno-ruchowe (czytanie, pisanie itp.),
- d) zabawy,
- e) zajęcia ogólnorozwojowe.

17) Bezpośrednią formą działania z zakresu profilaktyki logopedycznej są prowadzone grupowe ćwiczenia logopedyczne. Biorą w nich udział wszystkie dzieci. Ćwiczenia te mają na celu wspomaganie

rozwoju mowy. Zajęcia odbywają się w formie zabawowej, stopień trudności oraz zakres ćwiczeń dostosowany jest do danej grupy wiekowej. Zajęcia odbywają się przy muzyce lub z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych, maskotek, pacynek, piórek, wstążek, chrupek, ryżu preparowanego, itd. Możliwości są tu właściwie nieograniczone.

18) Dzieci lubią te zabawy logopedyczne i często dodatkowo otrzymują na zakończenie zajęć „zadania domowe”, np. aby w domu przed lustrem codziennie wykonywały trzy dowolne, zapamiętane z zajęć ćwiczenia języka. Jeżeli choć kilkoro dzieci kończących swą edukację w przedszkolu po wakacjach nie trafi do logopedy to znaczy, że przedstawione działania z zakresu profilaktyki logopedycznej spełniają swoją rolę.

7. INTEGRACJA

1) Przedszkole jest miejscem przyjaznego przebywania dzieci o różnym stopniu rozwoju.

2) Cele szczegółowe:

- a) rozróżnianie pozytywnych i negatywnych form zachowania,
- b) akceptowanie drugiego człowieka,
- c) rozróżnianie dobra od zła,
- d) przestrzeganie kompromisu w zabawie,
- e) rozwiązywanie konfliktów,
- f) pomaganie niepełnosprawnym i innym,
- g) rozpoznawanie i nazywanie uczuć innych,
- h) stosowanie się do umów ustalonych w grupie (Kodeksu przedszkolaka),
- i) kształtowanie samodzielności,
- j) kształtowanie odporności emocjonalnej.

3) Formy realizacji:

- a) zabawy integracyjne, tematyczne, dydaktyczne, konstrukcyjne, ruchowe, językowe,
- b) rytmika,
- c) formy teatralne,
- d) literatura dla dzieci,
- e) wystawki prac dziecięcych,
- f) zajęcia otwarte,
- g) relaksacja.

8. OBYCZAJOWOŚĆ

1) Przedszkole pomaga dostrzegać wokół siebie wartości ważne dla społeczeństwa.

2) Cele szczegółowe:

- a) kształtowanie poczucia przynależności do grupy, rodziny oraz wypełnianie obowiązków na ich rzecz,
- b) dbanie o dobro własne i innych,
- c) odczuwanie więzi z przedszkolem, domem rodzinnym i ojczyzną,

- d) używanie form grzecznościowych,
- e) kulturalne zachowywanie się w każdej sytuacji,
- f) rozróżnianie pozytywnych i negatywnych form zachowania,
- g) dostrzeganie odrębności innych i rozumienie ich potrzeb.

3) Formy realizacji:

- a) kronika przedszkolna,
- b) uroczystości,
- c) spotkania,
- d) konkursy,
- e) publikacje.

4) Reguły zachowań obowiązujące w naszym przedszkolu:

- a) zachowania podczas posiłków,
- b) zachowania w łazience,
- c) zachowania w szatni,
- d) zachowania w sali,
- e) zachowania podczas pobytu w ogrodzie przedszkolnym,
- f) zachowania podczas wycieczek i spacerów,
- g) zachowania podczas imprez i uroczystości.

5) Reguły zachowań obowiązujące podczas spożywania posiłków:

- a) siedzimy w pozycji lekko pochylonej ku stołowi,
- b) jemy w ciszy,
- c) sztućcami posługujemy się bezpiecznie i kulturalnie,
- d) po skończonym posiłku wycieramy usta serwetką,
- e) odchodząc od stołu, cicho wstajemy i lekko odsuwamy krzesło, wychodzimy, zasuujemy krzesło i mówimy „dziękuję”.

6) Reguły zachowań w łazience:

a) mycie rąk (przed i po posiłku, po wyjściu z toalety, przed oglądaniem książek):

- podwijamy rękawy,
- moczymy ręce, pocieramy namydlone ręce, płuczemy,
- zakręcamy kran,
- otrząsamy ręce nad zlewem,
- wycieramy dłonie w swój ręcznik,
- zawieszamy ręcznik na właściwym wieszaku.

b) pielęgnacja zębów:

- do kubka wlewamy letnią wodę,
- płuczemy usta,

- na szczotkę wyciskamy pastę,
- myjemy zęby okrężnymi ruchami,
- kilkakrotnie płuczemy jamę ustną wodą,
- wkładamy szczoteczkę do kubka do góry włosiem,
- kubek ze szczotką ustawiamy w wyznaczonym miejscu.

c) higiena potrzeb fizjologicznych:

- korzystamy z toalety wyłącznie pojedynczo,
- zawsze po sobie splukujemy toaletę,
- myjemy ręce po wyjściu z toalety.

7) Reguły zachowań w szatni:

- a) starannie układamy swoją odzież i buty,
- b) pamiętamy o kolejności zakładania odzieży przed wyjściem,
- c) po powrocie, przed wejściem do budynku otrzepujemy buty i je wycieramy o wycieraczkę,
- d) przy rozbieraniu pamiętamy o kolejności zdejmowania odzieży,
- e) starannie składamy odzież i odkładamy na swoją półkę,
- f) pamiętamy, aby pomagać kolegom, którzy potrzebują pomocy.

8) Reguły zachowań w sali:

- a) nie biegamy,
- b) dzielimy się wszystkim,
- c) mówimy umiarkowanym głosem,
- d) gramy uczciwie,
- e) nie bijemy innych,
- f) sprzątamy po sobie,
- g) nie niszczymy zabawek,
- h) używamy zwrotów grzecznościowych.

9) Reguły zachowań podczas pobytu w ogrodzie przedszkolnym:

- a) ustawiamy się na zbiórkę,
- b) bezpiecznie korzystamy z urządzeń,
- c) nie popychamy innych,
- d) nie bijemy się,
- e) pomagamy młodszym kolegom,
- f) nie oddalamy się z terenu ogrodu,
- g) słuchamy poleceń nauczyciela.

10) Reguły zachowań podczas wycieczek i spacerów:

- a) ustawiamy się na zbiórkę
- b) idziemy kolejno parami,
- c) nie popychamy się,
- d) uważnie słuchamy,

- e) przestrzegamy zasad ruchu drogowego,
- f) słuchamy poleceń nauczyciela.

11) Reguły zachowań obowiązujące podczas imprez , uroczystości, spotkań itp.:

- a) zajmujemy wyznaczone miejsce,
- b) witamy się z gośćmi ,
- c) uważnie słuchamy,
- d) żegnamy się z gośćmi,
- e) jesteśmy gospodarzami przedszkola,
- f) słuchamy poleceń nauczyciela.

9. REGIONALIZM, PATRIOTYZM

1) Przedszkole tworzy warunki sprzyjające uczestniczeniu dzieci w życiu rodziny, lokalnego środowiska oraz klimat miłości do małej i wielkiej ojczyzny.

2) Cele szczegółowe:

- a) wzmocnianie więzi emocjonalnej z rodziną,
- b) rozwijanie zainteresowania własną miejscowością i regionem, z uwypatnieniem roli Wielkopolski i Wielkopolan w odzyskanie przez Polskę niepodległości – rola Powstania Wielkopolskiego
- c) wzmocnianie poczucia przynależności narodowej, historycznej, kulturowej, ze szczególnym uwzględnieniem obchodów setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.
- d) uświadamianie oraz wpajanie szacunku dla kultury własnego narodu oraz jego dziedzictwa,
- e) kształtowanie postaw otwartych, tolerancyjnych, nastawionych na różnorodność i akceptację innych kultur i narodów,
- f) szanowanie praw człowieka.

3) Formy realizacji:

- a) zajęcia tematyczne,
- b) spacer, y,
- c) wycieczki,
- d) spotkania z ciekawymi ludźmi,
- e) konkursy tematyczne,
- f) wystawy okolicznościowe,
- g) imprezy,
- h) kiermasze,
- i) uroczystości.

10. EKOLOGIA

1) Przedszkole uczy kochać i chronić otaczającą go przyrodę.

2) Cele szczegółowe:

- a) kształtowanie opiekuńczej postawy dzieci wobec istot żywych i środowiska naturalnego,

- b) ukazywanie walorów estetycznych przyrody i budzenie potrzeby zachowania jej piękna,
- c) kształtowanie u dzieci poczucia odpowiedzialności za stan środowiska w swoim otoczeniu,
- d) zachęcanie dzieci i ich rodziców do podejmowania konkretnych działań na rzecz przyrody ojczystej.

3) Formy realizacji:

- a) wycieczki,
- b) spacery,
- c) konkursy,
- d) prace porządkowe,
- e) prace hodowlane,
- f) doświadczenia,
- g) obserwacje przyrodnicze,
- h) eksperymenty,
- i) akcje ekologiczne.

11. ZDROWIE

1) Przedszkole rozwija umiejętności i nawyki oraz promuje zachowania, które pozwalają spojrzeć na zdrowie, jako wartość.

2) Cele szczegółowe:

- a) kształtowanie świadomej i czynnej postawy w dążeniu do zachowania zdrowia,
- b) nabywanie właściwych nawyków higienicznych, żywieniowych i aktywności ruchowej,
- c) stwarzanie poczucia bezpieczeństwa własnego i innych, oraz życia w zgodzie ze środowiskiem naturalnym,
- d) angażowanie rodziców w działalność prozdrowotną przedszkola.

3) Formy realizacji:

- a) zajęcia z programu profilaktycznego,
- b) zabiegi higieniczne,
- c) spacery,
- d) wycieczki.

12. BEZPIECZNE DZIECKO W SIECI

1) We współczesnej cywilizacji dzieci od najmłodszych lat mają styczność z Internetem i nowymi technologiami. Najpierw poprzez zabawę, a z upływem czasu poruszają się po świecie wirtualnym w konkretnym, wytyczonym sobie celu.

2) Z Internetu korzystają dziś coraz młodsze dzieci. Oprócz pożytecznych treści mogą natrafić na te szkodliwe jak np.: pornografia, treści obrazujące przemoc, obrażenia fizyczne, śmierć lub nawołujące do nietolerancji. Obowiązkiem rodziców jest nauka bezpiecznego surfowania oraz uchronienie najmłodszych przed zagrożeniami.

3) Rodzice dbający o bezpieczeństwo dziecka w sieci powinni pamiętać o swojej roli i odpowiedzialności w tym zakresie. Należy podjąć następujące działania w celu zminimalizowania ryzyka dostępu do niewłaściwych dla dzieci treści:

- a) Zainstalować w komputerze, na tablecie, smartfonie oprogramowanie typu „kontrola rodzicielska” lub włączyć tę funkcję w oprogramowaniu urządzenia.
- b) Stworzyć na komputerze różne profile użytkowników z przypisanymi im odpowiednimi uprawnieniami.
- c) Ustawić opcję bezpiecznego filtra w przeglądarce internetowej.
- d) Umieścić komputer w widocznym miejscu i obserwować jakie strony odwiedza dziecko.

4) Zadaniem rodzica jest przygotowanie dziecka do odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z sieci. Zalecamy rodzicom, aby:

- a) Ustalić wspólnie z dzieckiem zasady korzystania z Internetu, ilość czasu i cel.
- b) Towarzyszyć dziecku, gdy korzysta z Internetu, pokazać ciekawe i wartościowe strony internetowe oraz aktywności w sieci.
- c) Uświadomić dziecku, że nie wszystkie strony internetowe zawierają wiarygodne informacje i w sposób prawdziwy przedstawiają rzeczywistość.
- d) Nauczyć dziecko poszukiwania informacji z wielu źródeł oraz pokazać jak krytycznie oceniać wiarygodność źródeł.
- e) Poinstruować, jak ma się zachować jeśli zetknie się z niewłaściwymi sytuacjami w sieci.
- f) Zapewnić dziecko, że z sytuacją problemową, nie tylko w sieci, zawsze może zwrócić się do rodziców.

5) Przedszkolakowi w zupełności wystarczy korzystanie z Internetu maksymalnie 20-30 minut w ciągu dnia, w towarzystwie opiekuna. Internet jest doskonałym źródłem wiedzy oraz rozrywki, a właściwie użytkowany może przynieść wiele pożytku dla cyfrowej edukacji dziecka.

13. INNY, ALE TAKI SAM – DZIECI CUDZOZIEMCÓW W PRZEDSZKOLU

1) Czerpanie z innych kultur może zdecydowanie pomóc w rozwoju i wychowaniu dzieci. Dziecko w kontakcie z nowym doświadczeniem rozwija wszechstronnie swoje zdolności. Nowe obrazy, zapachy, smaki, przeżycia stymulują jego rozwój poznawczy, motywują do myślenia i zdobywania wiedzy zaspokajając tym samym wrodzoną ciekawość poznawczą.

2) Wielokulturowość. Maluchy rozwijają w sobie otwartość na nowe doświadczenia, nowych ludzi i sytuacje dzięki czemu łatwiej zaszczepić w nich tolerancję i akceptację dla odmienności. Czerpanie z innych kultur pomaga także pokazać dzieciom, że świat nie kończy się tuż za rogiem, ale że jest ogromny, kolorowy, zaskakujący i wielce różnorodny.

3) Zależy nam, aby pokazać przedszkolakom inny świat, często nieosiągalny. Chcemy otworzyć dzieci na nowe doświadczenia, aby pogłębić ich ciekawość poznawczą i pokazać jak różnorodny, kolorowy i fascynujący jest świat. Uświadomić je, że to co jest poza granicami dobrze im znanego środowiska nie jest gorsze czy niebezpieczne. Mamy nadzieję, że w taki sposób wesprzemy proces kształtowania się otwartej, pozytywnej i tolerancyjnej postawy u młodych ludzi.

4) Rady dla rodziców:

- a) nawet, jeśli w naszym bezpośrednim otoczeniu nie mamy do czynienia z cudzoziemcami, rozmawiamy z naszym dzieckiem o innych kulturach, krajach i ludziach je zamieszkujących,
- b) skupiamy się bardziej na tym, co nas łączy, a nie na tym, jakie są między nami różnice,
- c) uczymy nasze dziecko szacunku i tolerancji do każdego człowieka, bez względu na to skąd, pochodzi, jak wygląda i kim jest,
- d) w sytuacji konfliktowej skupiamy się na konkretnym problemie i sposobach rozwiązania, a nie na tym, jakiej narodowości jest osoba, która w konflikcie uczestniczy,
- e) jeśli sami chcemy być traktowani z otwartością, życzliwie i z szacunkiem, traktujmy tak innych

14. Magiczna moc bajek - program wychowawczo-terapeutyczny, wychodzący na przeciw współczesnym zagrożeniom dla zdrowia psychicznego dzieci, w tym związanymi z pandemią.

1) Przedszkole dba o zdrowie psychiczne dzieci. Nauczyciele obserwują zachowania dzieci, stwarzają sprzyjające warunki rozwojowe wspólnie z rodzicami/opiekunami dziecka, informują rodziców o instytucjach niosących pomoc poza przedszkolem, wspólnie z PPP i rodzicami organizują pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dziecka .

2) Cele szczegółowe

- a) rozwijanie wiedzy na temat zdrowia psychicznego dzieci
- b) interpretowanie zachowań dziecka świadczących o objawach lękowych, objawach depresyjnych.
- c) ścisła współpraca z rodzicami i poradnią psychologiczno -pedagogiczną
- d) organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- e) wykorzystywanie bajek terapeutycznych,
- f) stworzenie sprzyjających warunków rozwojowych, w formie stworzenia swojego rodzaju "niszy" na którą składa się spójny system opiekuńczy przedszkola i domu rodzinnego .

3) Formy realizacji:

- a) zabawy integracyjne,
- b) zajęcia dydaktyczne dotyczące wyrażania i nazywania emocji, uświadamiania sobie i nazywania swojego samopoczucia, nazywania lęków i sposobach radzenia sobie z nimi.
- c) wykorzystanie bajek terapeutycznych, zabaw teatralnych, zabaw dramatycznych, odgrywanie scenek
- d) zajęcia plastyczno-muzyczne uczące wyrażania swoich emocji , niosące wartość terapeutyczną
- e) zabawy relaksacyjne .

15. Skuteczna komunikacja przejawem samodzielności dzieci - projekt edukacyjno-terapeutyczny mający na celu oddziaływanie terapeutyczno -edukacyjne uwzględniające specyfikę rozwoju dzieci z niepełnosprawnościami .

1. Działania terapeutyczne przyczynią się do poprawy funkcjonowania dziecka w przedszkolu i w grupie, poprawy jego stanu psychofizycznego, a tym samym samodzielnej egzystencji w codziennym życiu poprzez skuteczną komunikację, mimo trudności wynikających z niepełnosprawności.

2. Cele szczegółowe:

- a) stworzenie bezpiecznej przestrzeni edukacyjnej i społecznej
- b) stymulowanie potrzeby nawiązywania kontaktu z innymi dziećmi, nauczycielami .

- c) odkrywanie przez dzieci znaczenia i ważności komunikowania się z innymi w sposób niewerbalny oraz przy użyciu mowy alternatywnej
- d) doświadczanie przez dzieci różnorodnych sposobów komunikowania się z innymi oraz zdobywanie informacji zarówno w sposób werbalny jak i nie werbalny.
- e) rozwijanie współdziałania w grupie, jak również doświadczanie samodzielności i skuteczności własnego działania.
- f) pomoc w budowaniu pozytywnej samooceny i zaspokajaniu poczucia bezpieczeństwa i samodzielności, pozwalającej na akceptację innych ludzi i siebie w relacjach z innymi.
- g) rozwijanie własnych możliwości twórczych, pomysłowości, wyobraźni oraz umiejętności właściwego reagowania emocjonalnego w codziennych sytuacjach

3. Formy realizacji:

Do prawidłowej realizacji projektu ważne jest zastosowanie różnych metod pracy:

- a) terapia logopedyczna oparta na programie logopedycznym
  - b) terapia pedagogiczna, podczas której będzie prowadzony m. in. trening umiejętności społecznych
- Prowadzone indywidualnie, w małych zespołach 2-3 osobowych, oraz w naturalnym środowisku rówieśniczym jakim jest grupa przedszkolna.

Rozdział IX

Kodeksy przedszkolne

1. Kodeks przedszkolaka

- 1) Wspólnie i zgodnie bawię się z dziećmi.
- 2) Potrafię czekać na swoją kolej podczas działalności zabawowej i edukacyjnej.
- 3) Szanuję własność cudzą i wspólną.
- 4) Wiem, że praca innych jest trudem, który należy szanować i tego samego oczekuję od innych.
- 5) Do zabawy biorę tylko te zabawki, którymi teraz będę się bawić, a po skończonej zabawie odłożę je na miejsce.
- 6) Bawię się tak, aby nie powodować zagrożenia i przykrości innym.
- 7) Pomagam innym młodszym i mniej sprawnym kolegom.
- 8) Próbuję samodzielnie rozwiązywać sytuacje problemowe zgodnie z ogólnie przyjętymi normami.
- 9) Stosuje formy grzecznościowe: proszę, dziękuję, przepraszam itp.

10) Wiem, że w przedszkolu jestem po to, aby zdobyć wiedzę i umiejętności potrzebne mi w szkole.

2. Kodeks zdrowego przedszkolaka

- 1) Znam zasady dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo oraz je przestrzegam.
- 2) Chętnie korzystam z zabiegów higienicznych.
- 3) Spożywam zróżnicowane posiłki, w tym owoce i warzywa.
- 4) Czynnie spędzam wolny czas.
- 5) Rozumiem zasady sportowej rywalizacji.

3. Kodeks małego ekologa

- 1) Nie łamię gałęzi drzew i nie deptuję trawników.
- 2) Nie śmieczę.
- 3) Nie męczę zwierząt.
- 4) Sadzę drzewa i krzewy.
- 5) Opiekuję się zwierzętami.
- 6) Zwracam uwagę tym, którzy czynią krzywdę przyrodzie.
- 7) Rozpoznaję zagrożenia dla środowiska przyrodniczego.

4. Kodeks małego patrioty

- 1) Znam członków swojej rodziny.
- 2) Znam nazwę swojej miejscowości i uczestniczę w jej życiu.
- 3) Szanuję kulturę i tradycje narodowe.
- 4) Wiem, że mieszkam w Polsce i jestem Polakiem.
- 5) Znam hymn Polski i szanuję znaki narodowe.
- 6) Wiem, że Polska należy do Unii Europejskiej.
- 7) Wiem, że wszyscy ludzie mają te same prawa.

Rozdział X

Ewaluacja programu

1. Ewaluacji programu wychowawczego dokonuje się na początku roku szkolnego, z uwzględnieniem opinii rady rodziców.
2. W ewaluacji uwzględnia się opinię wychowanków, rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola, wytwory dzieci.
3. Sposoby ewaluacji: analiza dokumentów, ankiety, wytwory dzieci.
4. Kryteria sukcesu i ewaluacja. Miarą osiągnięcia celu programu wychowawczego będzie:

- 1) DZIECKO - KTÓRE:

- Zna i kultywuje tradycje rodzinne, regionalne.
- Posiada świadomość przynależności narodowej; rozpoznaje godło i barwy narodowe, rozumie pojęcie "ojczyzna".
- Umie funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętym powszechnie kanonem norm społecznych.
- Potrafi kulturalnie zwracać się do innych, używa zwrotów grzecznościowych.
- Wyraża swoje uczucia, potrzeby i oczekiwania.
- Rozumie dostrzega potrzeby innych, akceptuje ich odrębność.
- Potrafi nazywać, wyrażać i kontrolować swoje emocje.
- Rozumie i przestrzega zasad zgodnego współżycia w grupie.
- Umie cieszyć się z własnych sukcesów, docenia sukcesy, potrafi godnie przyjąć porażkę.
- Rozumie znaczenie dialogu w rozwiązywaniu sporów, potrafi argumentować swoje racje, oceny i odczucia.
- Zna i rozumie swoje prawa i obowiązki.
- Wie, że ma prawo do pomocy ze strony dorosłych w sytuacjach trudnych.
- Szanuje wartości takie jak: sprawiedliwość, dobroć, życzliwość, tolerancja, piękno, prawda.
- Potrafi odróżniać dobro od zła.
- Ma poczucie obowiązkowości, odpowiedzialności i wytrwałości decydujące o doprowadzeniu do końca rozpoczętej pracy.
- Interesuje się otaczającym światem, poszukuje odpowiedzi na nurtujące go pytania.
- Rozumie potrzeby stosowania profilaktyki pro zdrowotnej.
- Zauważa sytuacje zagrażające bezpieczeństwu własnemu i innych, potrafi unikać zagrożeń.
- Rozumie potrzebę konieczności przestrzegania zasad zgodnego współżycia ze światem przyrody, przejawia postawy proekologiczne.

2) RODZIC - KTÓRY:

- Podejmuje systematyczną współpracę z przedszkolem.
- Jest otwarty na rady i sugestie nauczyciela.
- Czuje się współgospodarzem placówki.
- Bierze czynny udział w życiu przedszkola.

3) UWAGI KOŃCOWE:

- a) Za realizację programu wychowawczego odpowiedzialne są nauczycielki ze wszystkich grup wiekowych.
- b) Zadania realizowane będą wspólnie z rodzicami.

4) SPOSOBY EWALUACJI

- a) Ankieta dla rodziców
- b) Ankieta dla nauczycieli
- c) Ocena realizacji "Programu Profilaktyczno -Wychowawczego" nastąpi na końcowej radzie pedagogicznej

Program został przedstawiony Radzie Rodziców dnia 22.09.2020 roku i został zatwierdzony uchwałą nr 7/2020 do realizacji w roku szkolnym 2020/2021.

Program został przygotowany w roku szkolnym 2018/2019. Program poddany został ewaluacji i został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną uchwałą nr 20/2020 z dnia 14.09.2020 do realizacji w roku szkolnym 2020/2021.

Zatwierdzenie programu

Program będzie poddany ewaluacji na początku roku szkolnego 2021/2022 poprzez analizę zadań programu w korelacji z kierunkami polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2021/2022.

Program jest zapisem swoistych oczekiwań i przewidywań dotyczących efektów wychowania szkolnego. Nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą przedszkola.

Załączniki do programu

ANKIETA DLA RODZICÓW

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

Szanowni Państwo pragniemy poznać Państwa opinię na temat wartości, które wyznajecie oraz umiejętności ważne w życiu Waszego dziecka. Państwa opinie i sugestie będą służyły do opracowania programu wychowawczo – profilaktycznego naszej szkoły. Proszę o wypełnienie poniższej anonimowej ankiety.

1. Jakie wartości uznajecie Państwo za najważniejsze? (może Pan(i) zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź – maksymalnie 5)

1. prawda
2. tolerancja
3. odwaga
4. miłość
5. wiara
6. wytrwałość
7. szczęście
8. przyjaźń
9. dobro
10. lojalność
11. zdrowie
12. powodzenie materialne
13. inne, jakie.....

2. Jakie umiejętności, Państwa zdaniem, są najważniejsze dla Waszego dziecka w jego dalszej nauce i pracy? (może Pan(i) zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź – maksymalnie 5)

1. przyjmowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie
2. umiejętność twórczego rozwiązywania problemów
3. współdziałanie w zespole
4. działanie i funkcjonowanie na bazie obowiązujących norm
5. przyjmowanie odpowiedzialności za swoją dalszą naukę
6. poprawne posługiwanie się językiem polskim
7. sprawne posługiwanie się językiem obcym
8. rozwiązywanie konfliktów w sposób negocjacyjny
9. rozwijanie własnych zainteresowań i uzdolnień
10. inne jakie.....
11. inne jakie.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Szanowni Państwo pragniemy poznać Państwa opinię na temat wartości uznawanych przez Państwa. Prosimy o szczerą i przemyślaną odpowiedź.

1. Co rozumie Pani/Pan pod pojęciem wartości?

.....

2. Czy nauczyciel powinien być przekazicielem wartości?

a) zdecydowanie tak b) raczej tak c) zdecydowanie nie

d) raczej nie e) nie mam zdania

3. Spośród podanych poniżej wartości proszę wybrać 5, które Pani/Pan najczęściej przekazuje dzieciom podczas zajęć:

- Szacunek
- Empatia
- Uczciwość
- Uprzejmość
- Gotowość do pomocy
- Odpowiedzialność
- Odwaga
- Tolerancja
- Współpraca
- Współdziałanie

4. Jakie są najbardziej pożądane cechy osobowe dobrego nauczyciela?

- wysoka kultura osobista
- cierpliwość
- wyrozumiałość
- poczucie humoru
- stanowczość i konsekwencja
- tolerancja
- miłość do dzieci

5. Poniżej są podane wartości. Proszę uważnie przeczytać podane wartości i wybrać 10 najważniejszych, przy czym stawiając liczbę 1 to najważniejsza dla Pani/Pana wartość a liczbę 10 to mniej ważna dla Pani/Pana wartość.

- miłość
- pokój na świecie
- pozytywny stosunek do ludzi
- prawdziwa przyjaźń
- przyjemność życia
- samorealizacja
- sukcesy życiowe
- szacunek dla siebie
- tolerancja
- uznanie społeczne
- wartości moralne
- wartości religijne
- wygodne życie
- zdobycie określonej wiedzy
- zdrowie
- życie ludzkie
- życie rodzinne
- dobra praca
- dobro ojczyzny

- majątek

6. Proszę uzasadnić powyższy wybór:

.....

7. Proszę z pośród 10 wybranych powyżej przez Panią/Pana wartości podać najważniejsze:

.....
.....

8. Proszę uzasadnić dlaczego te wartości są najważniejsze dla Pani/Pana

.....

9. W jakim stopniu Pani/Pan kieruje się w życiu uznawanymi wartościami?

- a) często   b) bardzo często   c) rzadko

Dziękujemy za wypełnienie ankiety